

Overgang frå barnehage til skule og SFO

Samanheng og samarbeid

Forord:

Me opplev det forsking syner¹, at samanhengen mellom barnehage og skule/SFO ikkje er tilfredsstillande nok. Kommunen har difor søkt om midlar hos Vestland fylkeskommune, program for psykisk helse, for å kunne tilsetje ein prosjektleiar som kan arbeida med overgangen i 4,5 år. Prosjektet blir avslutta i desember 2025. Planen for «Samarbeid og samanheng. Overgang frå barnehage til skule og SFO» er forankra i lovverk², Stortingsmeldingar³, rammeplan til barnehage og SFO, sentrale rettleiarar⁴ og aktuell forsking⁵; då spesielt Hogsnes si forsking på overgang frå barnehage til skule og SFO⁶. I tillegg har prosjektleiar utarbeida ein intervjuanalyse på bakgrunn av gjennomførte semistrukturerte intervju av aktuelle kandidatar som leiarar og tilsette i barnehage, skule og SFO, om erfaringar og tankar knytt mot overgangen. Planen skal vera eit arbeidsreiskap som skal vera kontinuerleg i bruk. Det er einingsleiarane sitt ansvar å sikra gjennomføring av rutinane på ein god måte. Aktivitetane som er omtala i overgangsplanen er forpliktande for alle kommunale skular og barnehagar og private barnehagar blir sterkt oppmoda til å fylgja planen. Det er rom for lokale variasjonar, men det som er omtala i planen skal vera ein minste standard.

Overgangsplanen er under utprøving og den endelige planen vil fyrst føreligga etter at ein har utarbeida intervjuanalyse på foreldresurvey, foreldreintervju samt barnesamtalar/intervju og observasjonar i aktuelle barnehagar, skular og SFO. Planen vil bli evaluert og eventuelt revidert og politisk behandla vår 2024. Fram til dette er ikkje planen forpliktande, men det anbefalast at alle fylgjer oppsette aktivitetar.

Kort fortalt

Å byrja på skulen er ei stor hendig i alle barn sine liv som gjerne fører med seg utfordringar, mogelegeheter, rolle-endring og ambivalente kjensler, ein skal ta farvel med noko kjent og verta kjend med noko nytt.

Barna må få høve til å gle seg og sjå fram til skulestart med spenning og forventning og oppleva at det er ein samanheng mellom barnehage og skule.

Barnehagen skal legge til rette for at dei eldste barna har med seg erfaringar, kunnskap og ferdigheter som kan gi dei eit godt grunnlag og motivasjon for å byrja på skulen.

Barnehagen skal bidra til at barna avsluttar barnehagetida på ein god måte og møter skolen med nysgjerrigkeit og tru på eigne evner. Barna skal få bli kjent med kva som skjer i skulen og skulefritidsordninga.

Barnet opplev å verta inkludert.

Ein god samanheng mellom barnehage og skule skal ivareta barnet sine behov for tryggleik i ein overgangsprosess, og bidra til at opplæringa tilpassast det enkelte barnet allereie frå fyrste skuledag.

Alle barn skal oppleva ein god og trygg overgang frå barnehage til skule og SFO

¹ Kunnskapsdepartementet, Meld. St. 6 (2019–2020), Hogsnes, H. D. (2019), Lillefjord m.fl (2015), Hogsnes, H. D. (2019)

² Barnehagelova, Barnevernslova, Opplæringslova

³ Nr 6, Tett på, nr 19 Tid for lek og læring og nr 21 Lærelyst.

⁴ Utdanningsdirektoratet 2014, Bufdir (2009), Bufdir (2017)

⁵ Lesesenteret (2018), Nyhagen, M. S. (2021), Drugli, M. B. og Nordahl, T (2016)

⁶ Hogsnes, (2019), Hogsnes (2014), Hogsnes (2025)

Hensikt med planen

Planen har som mål å sikra lovfesta samarbeid mellom barnehage, skule og SFO, samt å skape sammenheng og kontinuitet for barna i overgangen mellom barnehage skule og SFO.

Barnehagelova § 2 a. Plikt til å samarbeide med skolen om overgangen fra barnehage til skole

Barnehagen skal samarbeide med skolen om barnas overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning (...). Samarbeidet skal bidra til at barna får en trygg og god overgang.

Opplæringslova § 13-5. Plikt til å samarbeide med barnehagen om overgangen til skolen

Skolen skal samarbeide med barnehagen om barna sin overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. Samarbeidet skal bidra til at barna får ein trygg og god overgang.

SFO skal bidra til å skapa ein god og trygg overgang frå barnehage til skole og SFO saman med skolen og barnehagen, jf. Opplæringslova §13-5 og barnehagelova § 2a.

«Å oppleve sammenheng mellom barnehagen og skolen og trygghet i en ny hverdag, bidrar til tro på egne krefter i møte med andre barn, læringsmiljøet, lærerene og læringsarbeidet i skolen. I et samfunnsperspektiv er samarbeid mellom barnehage og skole nødvendig for å sikre gode læringsresultater og sosial utjevning»⁷.

Ein god samanheng handlar om å legga til rette for eit heilskapleg opplæringsløp der enkeltbarnet blir møtt ut frå eigne føresetnadar og behov slik at det kan læra og utvikla seg fagleg, sosialt og emosjonelt Samstundes må barnet oppleva sosial, fysisk og innhaldsmessig kontinuitet mellom institusjonane. Overgangen må sjåast som ein prosess der ein byggjer viare på erfaringar og kunnskapar frå barnehagen inn i skule og SFO. På denne måten vil og dei ulike aktivitetane i overgangen vera med å gi mening for både barn og føresette. Om me lukkast med ein god overgang aukar me sannsynet for at kvar einskild elev vil få oppleva kontinuitet, tryggleik, fellesskap og meistring både på fagleg og sosialt plan. Det er ein grunnleggjande føresetnad for all utvikling og læring at barn og ungdom trivast og kjenner seg trygge og inkluderte. Dette er slått fast i kapittel 1 i rammeplan for barnehage og kapittel 3.1 i overordna del av læreplanverket, samt kap 2 i SFO sin rammeplan.

⁷ Lillejord, Børte, Halvorsrud, Ruud, & Freyr, 2015

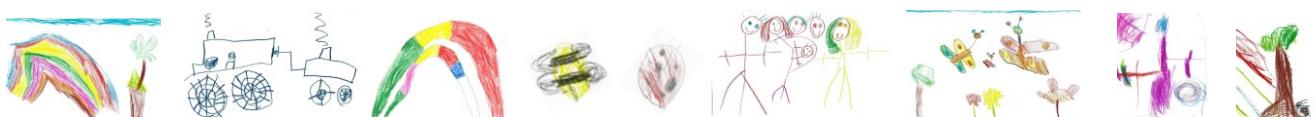

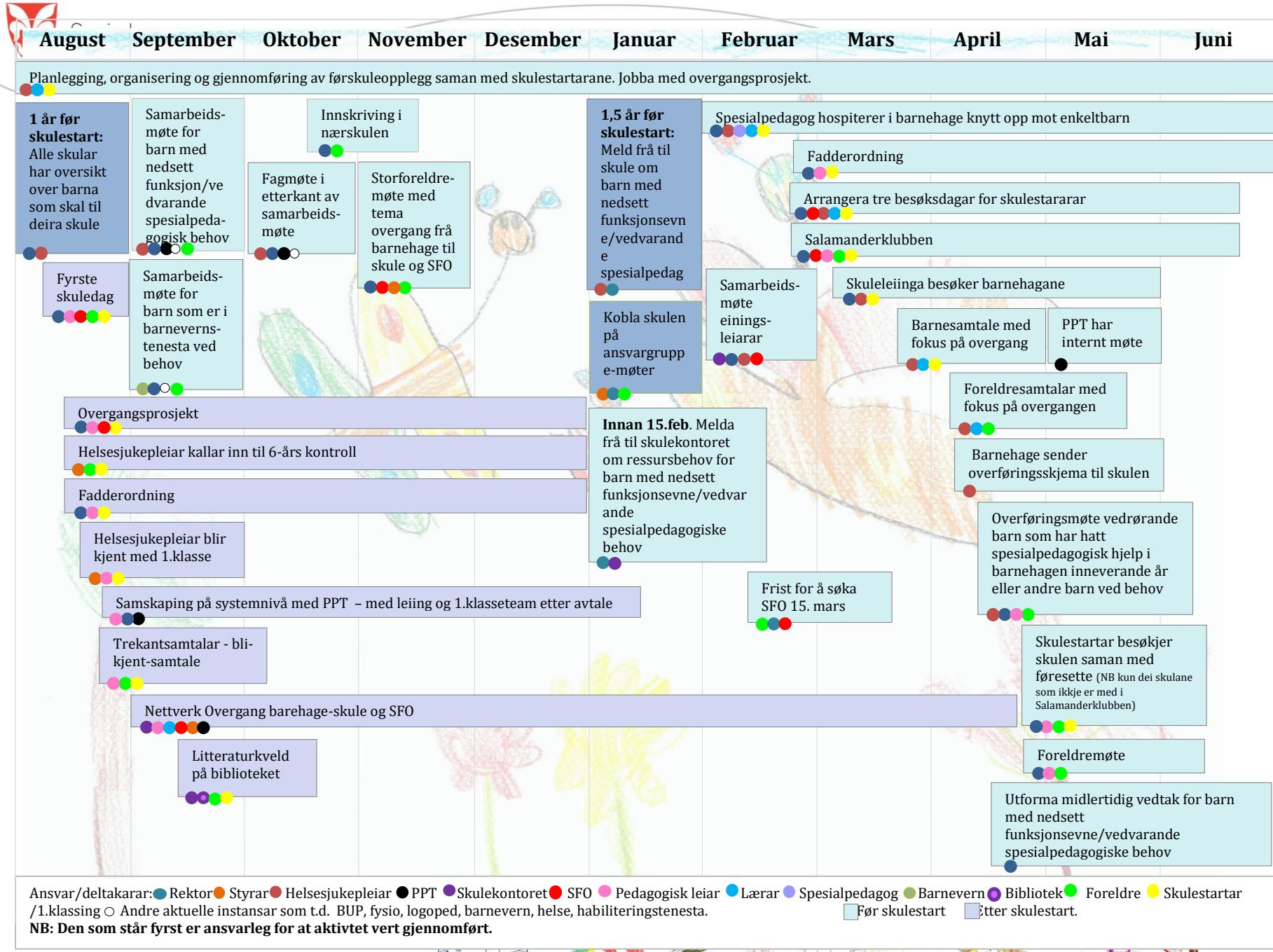
Overordna mål:

Utvikla eit nytt heilskapleg system for overgangen mellom barnehage, skule og SFO som kjem alle barna til gode.

Dette betyr i praksis at

- Barnet opplev samanheng frå barnehagen til skule og SFO
- Barna får ta med seg interessene sine og ha nytte av den dugleiken dei tileigna seg i barnehagen i møtet med skulen og SFO
- Barna kjenner seg trygge i overgangen og opplev skule og SFO som ein god plass å vera
- Barnet opplev å verta inkludert
- Barnet opplev å bli møtt ut frå eigne føresetnadar og behov slik at det kan læra og utvikla seg i takt med seg sjølv
- Barnet får færre stressbelastningar, mindre opplevd stress
- Barn og foreldre opplev flyt på informasjon i overgangen
- Barnet utviklar seg fagleg, sosial og emosjonelt
- Barna sjølve og dei føresette får ei sentral rolle med reell medverknad i arbeidet med overgangen barnehage-skule/SFO
- Færre fell ut av ungdomsskule og vidaregåande skule som igjen kan føra til færre unge uføre i Sveio.

Nærare omtale av aktivitetane

1. Meld frå til skulen om barn med nedsett funksjonsevne/vedvarande spesialpedagogiske behov

Mål: Skulen skal få ein oversikt over kva som må vera på plass når barnet byrjar på skulen.

- ✓ Tilmeldinga skal innehalda kva kompetanse må skulen ha for å ta i mot barnet og kva plass/utstyr som trengs.
- ✓ Ved behov kan styrar kalla inn til møte.
- ✓ I få tilfelle kan det vera aktuelt at barnet skal gå på ressursavdelinga på Sveio skule om det er ynskjeleg av foreldra.
- ✓ Hugs samtykke i høve til alle aktuelle instansar!

Opplæringslova §8-1.

Grunnskoleelevene har rett til å gå på den skolen som ligg nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til.

Etter søknad kan eleven takast inn på anna skole enn den eleven soknar til.

2. Helsestasjon koler skule på ansvarsgruppemøter

Mål: Skulen får verta kjend med barnet og behova til barnet gjennom møte med helsestasjon, føresette og evt andre instansar som er ein del av det nære laget rundt barnet, slik at dei på best mogeleg måte kan planlegga tilrettelegging for trivnad og inkludering.

- ✓ Helsestasjon inviterer aktuell skule til ansvarsgruppemøte.
- ✓ Overgang er ei stor hendig i alle barn sine liv. Barn med nedsett funksjonsevne kan ha behov for meir tilrettelegging enn andre barn for å gjera overgangen best mogeleg.

3. Kvar skule har oversikt over barna som skal til deira skule

Mål: Alle skular har oversikt over kven neste årskull er og veit kva barnehage dei skal samarbeide med om overgangen.

- ✓ Rektorane hentar opplysningar fra folkeregisteret og opprettar kontakt med dei aktuelle heimane.
- ✓ Rektorane får ein oversikt over kor barna går i barnehage, for å kunne samarbeida med aktuelle barnehagar om overgangen.
- ✓ Det er viktig å vera merksame på barn som ikkje går i barnehage, barn som går i ein anna barnehage enn dei «soknar» til/utanfor kommunen og barn som kjem flyttande.

4. Planlegging, organisering og gjennomføring av førskuleopplegg for skulestartarar

Mål: Barnehagen skal legge til rette for at dei eldste barna har med seg erfaringar, kunnskap og ferdigheter som kan gi dei eit godt grunnlag og god motivasjon for å begynne på skulen.

- ✓ Barnehagane i kommunen skal ha eit felles fokus når dei planlegg førskuleopplegget som skal vera i tråd med barnehagens rammeplan, samt lokale og sentrale satsingar som inkludering, språkløyper og tryggleikssirkelen.
- ✓ Det blir utarbeida eit forskingsbasert notat over kva dugleikar som kan vera med å redusera stresset i overgangen som barnehagane kan ta utgangspunkt i når dei skal arbeida med skulestartarane.
- ✓ Planlegging og gjennomføring av førskuleopplegget skal gjerast i samarbeid med førskulebarna for å sikra medverknad og motivasjon hos barna.

Rammeplan barnehage

Barnehagen skal legge til rette for at dei eldste barna har med seg erfaringar, kunnskap og ferdigheter som kan gi dei eit godt grunnlag og god motivasjon for å begynne på skulen.

5. Samarbeidsmøte for skulestartarar i barnehage med nedsett funksjonsevne/vedvarande spesialpedagogiske behov

og

6. Samarbeidsmøte for barn som er i barnevernstenesta ved behov

Mål: Sikra at det blir lagt til rette for at barnet opplev tryggleik, meistring, utvikling og inkludering i skulen.

- ✓ Møte skal vera relasjonsbyggande og ha fokus på planlegging av skuletilbod.
- ✓ Det skal vera eit eige punkt på møteagendaen kva tankar foreldra har kring overgangen, skulen og SFO.
- ✓ Foreldra sine tankar å kva som er viktig i overgangen skal særleg vektleggast.
- ✓ Barnet sitt utrykk for kva som er viktig skal imøtekommast så sant det lar seg gjennomføra.
- ✓ Det må leggast ein plan for korleis barnet skal verta kjend med skulen i form av tilsette, fysisk rom og korleis tilsette skal verta kjend med barnet. Kva treng barnet utover dei overgangsaktivitetane som allereie blir gjennomført.
- ✓ Føresette blir elles orientert om rutinane for overgang barnehage – skule og SFO, samt PPT si rolle i overgangen og i skulen.
- ✓ Vidare møter etter avtale og behov.
- ✓ Hugs innkalling med saksliste samt referat til alle deltagarane.

Utdanningsdirektoratet

Det vil vera av betydning at foreldre møter barnehagen og skulen med ei positiv innstilling og er godt informert om overgangen.

Opplæringslova § 15-8

Skolen skal samarbeide med relevante kommunale tenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlege, sosiale og emosjonelle vanskar.

7. Fagmøte i etterkant av samarbeidsmøte for barn med nedsett funksjonsevne/vedvarande spesialpedagogiske behov

Mål: Sikra at det blir lagt til rette for at barnet opplev tryggleik, meistring, utvikling og inkludering i skulen.

- ✓ Møtet skal brukast til å avklara praktiske rammer kring samarbeid og ressursar.
- ✓ Det blir viktig å legga ein plan for kompetanseoverføring frå barnehagen til skulen og SFO knytt til barnet sine spesifikke behov.
- ✓ Hugs samtykke i forhold til alle instansar som deltek.

Stortingsmelding 6

Barnehage, skole og støttesystemet skal samarbeide om å yte tenester til barn og unge med ulike behov.

8. Innskriving i nærskulen

Mål: Føresette er informert om at barnet er skrive inn i skulen.

Skulen sender ut brev/digibrev om informasjon kring innskriving. Sjølv innskrivinga skjer digitalt i VISMA.

9. Storforeldremøte med tema overgang frå barnehage til skule og SFO

Mål: Gi informasjon som skal trygga og bistå foreldre til å førebu og trygge barna sine på overgangen og skulestart

- ✓ Foreldre vil kunna oppleva store skilnadar frå eigen skulegong til no, det er difor viktig å ha ei forventningsavklaring kring overgangen og skulestart.
- ✓ Innhold på møte:
- ✓ Korleis barnehage, skule, SFO og heimen kan samarbeida om å gi barna eit godt grunnlag for meistring, utvikling og tryggleik i overgangen.
- ✓ Korleis foreldra kan førebu barnet sitt på overgangen.
- ✓ Korleis skulen jobbar for å førebu seg på å ta i mot skulestartarane.
- ✓ Aktivitetar for barn og føresette i samband med overgangen.
- ✓ Presentasjon av praktiske informasjon og innhald i SFO.
- ✓ Språk og lesing for og med barn.
- ✓ Presentasjon av skulehelsetenesta samt utviklingstrinn, kost og leggetider til 6-åringane
- ✓ Overgang frå helsestasjon til skulehelsetenesta, litt om dette og kva skulehelsetenesta gjer.
- ✓ Rektorane er ansvarleg for møte saman med ein representant frå SFO. Styrarar kan delta om ynskjeleg.

Rammeplan SFO
SFO skal gi foreldre informasjon om tilbodet, avklara gjensidige forventningar og leggja til rett for at foreldre kan bidra i arbeidet med å vidareutvikle kvaliteten.

10. Spesialpedagog frå skule hospiterer i barnehage knytt opp mot enkeltbarn

Mål: Barnet blir kjend med spesialpedagog under trygge rammer og spesialpedagog lærar seg å lesa barnet sine behov.

- ✓ Nokre barn treng meir tilrettelegging i overgangen mellom barnehage, skule og SFO enn det som er lagt som eit minimum for alle barn. For barn som vil ha behov for særskilt tilrettelegging ved skulestart og i skulen, skal det vurderast hospitering av spesialpedagog evt andre frå skule til barnehage. Eit alternativ til hospitering kan vera hyppigare skulebesøk/hyppigare møte med lærar og/eller spesialpedagog.
- ✓ Formålet med hospitering:
- ✓ Gi eit innblikk i korleis det pedagogiske arbeidet gjennomførast i barnehagen for det aktuelle barnet, slik at ein kan tilpassa opplæringa i skulen ut frå dette.
- ✓ Opplæring av medisinske behov og rutinar.
- ✓ Skulen får innblikk i korleis barnehagen jobbar med inkludering og barnet i gruppa.

Utdanningsdirektoratet
Det er spesielt viktig med et nært samarbeid mellom barnehage og skole for barn som har behov for særskilt tilrettelagt omsorgs- eller læringsmiljø og eventuelt spesialundervisning.

11. Melda frå til skulekontoret om ressursbehov for barn med nedsett funksjonsevne/vedvarande spesialpedagogiske behov

Mål: Skulekontoret får ein oversikt over naudsynte ressursar det er trond for på den enkelte skule.

- ✓ Skuleleiinga skal melda frå til skulekontoret om kva ressursar dei har trond for i samband med enkelt barn som skal byrja på skulen. Dette kan omhandle fysisk tilrettelegging, utstyr og kompetanse.

12. Overgangsprosjekt

Mål: Barna får ta med seg interessene sine og ha nytte av den dugleiken dei tileigna seg i barnehagen i møtet med skulen og SFO.

- ✓ Denne aktiviteten er under utarbeiding våren 2023.
nærare info kjem.

Utdanningsdirektoratet

Å oppleve sammenheng mellom barnehagen og skolen gir trygghet i en ny hverdag, bidrar til tro på egne krefter i møte med andre barn, læringsmiljøet, lærerne og læringsarbeidet i skolen. I et samfunnsperspektiv er samarbeid mellom barnehage og skole nødvendig for å sikre gode læringsresultater og sosial utjevning.

13. Samarbeidsmøte mellom einingsleiarar

Mål: Førebu skulen på barnegruppa som kjem, slik at skulen kan legge best mogeleg til rette for ein god skulestart.

Tema på møte

- ✓ Korleis barnehage har jobba med gruppa.
- ✓ Har barnehagen samarbeid med PPT på systemnivå.
- ✓ Kva kompetanse er det behov for at skulen og SFO har/tileignar seg i møte med dei nye 1.klassingane.
- ✓ NB: Fokus på systemnivå!
- ✓ Møte kan leggast til eit einingsleiarmøte.

Stortingsmelding 6

Godt tverrfaglig samarbeid er en viktig forutsetning for å skape et miljø der alle inkluderes og opplever fellesskap og mestring, og det vil kunne forebygge at problemer utvikler seg, eller at de blir større enn nødvendig.

14. Salamanderklubben

Mål: Fremja inkludering og skapa ei felles oppleveling for barn og føresette i møte med skulen, som gir positive forventningar og bidrar til tryggleik i forkant av og i samband med skulestart. I tillegg vert skulen kjend med barnegruppa og kan legga best mogeleg til rette for ein tilpassa skulestart allereie frå fyrste skuledag.

- ✓ Dette er ein nyoppstarta aktivitet våren 2023 kor tre pilotkulinar (Førde, Auklandshamn og Sveio) deltek.
- ✓ Tre ettermiddagar på våren blir skulestartarar og føresette blir invitert til sin skule.
- ✓ Fokus på samlingane er å verta kjend med kvarandre, verta kjend med fysiske omgjevnadar og verta kjend med 2023 skulen og SFO.
- ✓ Dei aktuelle skulane sender ut invitasjon med innhald på dei forskjellige samlingane til foreldra.
- ✓ Den tredje samlinga vil barn og foreldre verta delt, der foreldre deltek på foreldremøte og barna får opplegg i regi av SFO.
- ✓ På hausten blir ei siste samling med eit storforeldremøte med fokus på inkludering og mobbing og eit parallelt opplegg for barna.
- ✓ NB Salamanderklubben erstattar foreldremøte på våren og besøksdag på skulen saman med føresette for dei som høyrer til pilotkulane.

Læreplan overordnet del

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap (...). De ansatte på skolen, foreldre og føresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring og for å forebygge mobbing og krenkelser.

Læreplan overordnet del

Elevene møter skolen med ulike erfaringer, forkunnskaper, holdninger og behov. Skolen må gi alle elever likeverdige muligheter til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger.

15. Arrangera tre besøksdagar for skulestartarane

Overordna mål: Besøksdagane skal bidra til at barna får eit innblikk i korleis skulelivet er samt skapa positive forventningar slik at barna opplev tryggleik, glede, motivasjon, mestringstru og nysgjerrigkeit til å byrja på skulen.

Konkrete mål:

- Barna skal få bli kjent med dei fysiske fasilitetane, inne og ute, på skulen.
- Barna skal få oppleve eit reelt utdrag av ein skuledag (f eks undervisning/klasserom, mat, ute/friminutt osv.) og ein SFO kvardag.
- Barna skal få møte og starte å danna relasjonar til medelevar frå andre barnehagar og vaksne på skulen, gjerne framtidig lærar om det er mogleg.

- ✓ Skulen gjennomfører minimum tre besøksdagar for skulestartarane.
- ✓ Det er viktig at ein hugsar å innlemma barn som ikkje går i barnehage, barn som ikkje går i nærbarnehagen eller barn ein veit kjem flyttande.
- ✓ Skulen skal senda ut invitasjon med innhald i besøksdagane til barnehagen og foreldre slik at dei kan førebu barna på kva som skal skje og skapa positive forventningar til besøksdagane.
- ✓ Om barnehagen ikkje har mogelegheit til å fylgja enkelte barn på skulebesøk, skal foreldra informerast og inviterast til å vera med i staden. Det er barnehagen sitt ansvar å informera foreldre om ein ikkje har mogelegheit til å fylgja det aktuelle barnet.
- ✓ Det er anbefalt at minst eit av skulebesøka gjennomførast for fleire barnehagar samstundes der dette er aktuelt, slik at barna får møta nye klassevenner når dei er på skulebesøk.
- ✓ Den enkelte barnehage kan besøke skulane på uteområdet på eige initiativ utanom oppsette besøk.
- ✓ Det er skulen sitt ansvar å stå for innhaldet i besøksdagar. Den enkelte leiar kan delegera ansvaret til ein lærar.
- ✓ Det er ein fordel om skulen er i kontakt med aktuelle barnehagar når dei skal planlegga besøksdagar slik at dei kan laga eit tilpassa innhald som barnegruppa dels er kjend med og/eller førebudd på når dei skal på besøk for å sikra ein innhaldsmessig kontinuitet. Samstundes er det viktig at innhaldet blir tilpassa den enkelte eining.
- ✓ Forslag til disposisjon av besøka:

Rammeplan barnehage

Dei eldste barna må få høve til å gle seg til å begynna på skulen og oppleva at det er ein samanheng mellom barnehage og skule (...). Barna skal få bli kjent med kva som skjer i skulen og skulefritidsordninga.

Fyrste besøk

- Omvisning
- Møta vaksne dei vil treffa på skulen -om mogeleg eigen lærar
- Eta saman med 1.klasse
- Friminutt/frileik ute (gjerne utan at resten av skulen er ute samstundes).

Andre besøk

- Reelt utdrag av ein skuledag inne i klasserommet
- Måltid og friminutt med fadrar (gjerne friminutt saman med resten av skulen)

Tredje besøk

- SFO besøk (gjerne fredag då skulen sluttar tidleg denne dagen).
- Bli kjent med tilsette, rutinar og aktivitetar evt lokale på SFO. Ta med niste.

16. Fadderordning

Mål: *Fadderordninga skal bidra til inkludering og tryggleik blant skulestartarane, samstundes som fadrane skal ta fadderansvaret på alvor og vera bevisst si rolle.*

- ✓ Alle 1.klassingar skal ha ein eller fleire fadrar frå eit høgre klassetrinn.
- ✓ Det er anbefalt at 1.klassingane får møte fadrane sine før dei byrjar på skulen, t.d. i samband med besøksdagar på skulen, slik at dei er trygge på fadderen sin ved skulestart.
- ✓ Lærarane må førebu fadrane på fadder-rolla.
- ✓ Den enkelte skule arrangerer fadderordninga tilpassa eiga eining.

Hogsnes, 2019

Tidligere forskning viser at etablering av kontakt mellom skolevenner, tilstrekkelig lekmateriell, støtte fra eldre elever, samt undervisning og dialog som støtter opp om sosiale relasjoner er vesentlige strategier for gode overganger.

17. Skuleleiinga besøker barnehagane

Mål: *Skapa eit positive bilet av rektor/inspektør som autoritetspersonar, som vil kunne gje tryggleik til barna. Barna vil og få høve til å dra samanhengar mellom barnehagen og skulen*

- ✓ I løp av våren vil ein eller to frå skuleleiinga besøka dei barnehagane som har barn som skal til deira skule. På desse besøka vil rektor/inspektør/SFOleiar fortelja noko om skulen, dra parallellear frå skulelivet til barnehagelive og kanskje ha med nokre bilet av skulebygningane.

Hognes, 2019

Ifølge Bronfenbrenner vil deltagelse, eller samhandling, på tvers av setting skape forutsigbarhet og trygghet for barna, noe som igjen bidrar til videre kommunikasjon og fellesskapsfølelse. Deltakelse på tvers kunne være at grunnskolelærere og SFO-ansatte møtte barna i barnehagen for å bli kjent med dem før oppstart i skole og SFO.

18. Søkja SFO plass for kommande skuleår

Mål: *Foreldre kjenner til søknadsfristen og søker innan fristen er gått ut.*

- ✓ Innan 15.april må føresette søkja om SFO-plass for kommande år.
- ✓ Etter Statens budsjettavtale skal alle 1.klassingar no ha gratis kjernetid i SFO. Sveio kommune har valt å gje denne tida på onsdagar og fredagar då dette er korte skuledagar. I tillegg vil ein tilby gratis SFO i enten haust- eller vinterferie. Ved denne ordninga håpar ein at fleire har mogelegheit til å nytta seg av SFO.

Rammeplan SFO

Gjennom å gje barn mogelegheiter for aktiv deltaking i leik, kultur- og fritidsaktivitetar saman kan andre barns kan skulefritidsordninga bidra til å jamne ut sosiale ulikskapar.

19. Barnesamtale med fokus på overgangen

Mål: *Imøtekomma tankar, kjensler og forventningar barnet har, kring det å slutta i barnehagen og byrja på skulen og SFO.*

- ✓ På våren skal pedagogisk leiar ha Barnesamtale med alle skulestartarane. Temaet for samtalene skal vera overgangen og pedagogisk leiar skal saman med barnet fylla ut eit overføringsskjema til skulen.

- ✓ Om barnet ikkje ynskjer å utlevere informasjon til skulen og/eller ikkje er interessert i dette skal det ikkje gjennomførast.
- ✓ Det anbefalast elles at pedagogisk leiar har undringssamtalar kring det å byrja på skulen felles i barnegruppa gjerne i forkant/etterkant av overgangsaktivitetar. Mange barn klarar lettare å halda fokus om ein har med biletar av skulen/aktiviteten ein har gjennomført i slike samtalar.

Rammeplan barnehage
Barnehagen skal vera bevisst på dei ulike uttryksformene til barna og leggje til rette for medverknad på måtar som er tilpassa alderen, erfaringane, dei individuelle føresetnadane og behova til barna.

20. Foreldresamtale med fokus på overgangen

Mål: Føresette får uttale seg om tankar og forventingar kring skulestart, samt kva opplysningar dei ynskjer å gi til skulen, slik at skulen kan sikra ein best mogeleg skulestart.

- ✓ Pedagogisk leiar leverer ut **skjema** i forkant av møtet slik at føresette får mogelegheit til å førebu seg til samtalet.
- ✓ På samtaLEN går ein gjennom overgangsskjema som pedagogisk leiar og skulestartar har fylt ut.
- ✓ Foreldre bestemmer om dette skjema kan sendast vidare til skulen.
- ✓ Pedagogisk leiar og foreldre fyller saman ut kommunen sitt overføringsskjema for overgang til skule og evt SFO, om foreldre ynskjer å gjera dette.
- ✓ Det er foreldre som bestemmer kva informasjon dei ynskjer å dela om barnet sitt.
- ✓ Når skulen mottek god informasjon om enkeltbarnet blir det lettare å tilrettelegge for læringsløpet til det enkelte barnet allereie frå skulestart.
- ✓ Innan midten av 10. mai sender barnehagane, i samarbeid med føresette, ferdig utfylt skjema til den aktuelle skulen.
- ✓ Skjemaet bør vera utgangspunkt for trekantsamtaLEN i skulen.

Kunnskapsdepartementet
Informerte, positive og deltagende foreldre kan bidra til å trygge og motivere barnet, slik at det møter skolen med pågangsmot og entusiasme.

21. Internt møte

Mål: PPT barnehage og PPT skule samarbeider tett om arbeid på systemnivå og enkeltsaker ved behov, for å sikra kontinuitet i overgangen.

- ✓ PPT barnehage og PPT skule har eit internt møte.
- ✓ Naudsynte samtykker er innhenta.

Stortingsmelding 6
Barnehage, skole og støttesystemet skal **samarbeide** om å yte tjenester til barn og unge med ulike behov.

22. Besøksdag på SFO for skulestartarar med føresette

Mål: Skulestartarane og føresette kan komma og helsa på personalet i SFO, bli kjend med dei fysiske omgjvenadane samt å få eit innblikk i kva SFO er og kva dei gjer på her.

- ✓ Sveio SFO har også i år (2023) som i fjar ei prøveordning med å ha «open SFO» for skulestartarar og føresette i ei veke. Då kan dei sjølv velja kva dag/dagar som passar best og evt komma på besøk fleire dagar. På denne måten får dei mogelegheit til å verta endå betre kjend med SFO og tilsette før skulestart, og det vil kunne kjennast tryggare for både skulestartar og føresette ved oppstart.

Rammeplan SFO
Det er ein fordel om barna får mogelegheit til å verta kjend med det fysiske miljøet og personalet i SFO før skulestart.

- ✓ Invitasjon vert sendt ut til foreldre av SFO-leiar.

23. Overføringsmøte vedrørande barn som har hatt spesialpedagogisk hjelp i barnehagen inneverande år evt andre barn som kan trenge ekstra tilrettelegging i overgangen

Mål: Møtet skal vera relasjonsbyggande og ha fokus på korleis ein best mogleg kan legga til rette den tilpassa opplæringa slik at barnet opplev meistring, utvikling og inkludering.

- ✓ Nokre barn kan vera meir sårbare enn andre og kan trenga ekstra støtte og trygging i ein overgang av ulike grunnar. Alle barn har rett på tilpassa opplæring, og i nokre tilfelle kan det vera behov for eit tettare samarbeid mellom barnehage, skule, SFO for å få dette til.
- ✓ Det skal vera eit eige punkt på møteagendaen kva tankar foreldra har kring overgangen, skulen og SFO.
- ✓ Foreldra sine tankar å kva som er viktig i overgangen skal særleg vektleggast
- ✓ Barnet sitt utrykk for kva som er viktig skal imøtekommast så sant det lar seg gjennomføra.
- ✓ Det er styrar som er ansvarleg for å kalla inn til møtet.
- ✓ Det er ein fordel om kontaktlærar kan vera med på møtet om dette er mogeleg. Andre deltakarar som PPT, skuleleiing, pedagogisk leiar og spesialpedagog kan delta ved behov.
- ✓ Hugs innkalling med saksliste og referat.

Læreplan overordnet del
Elevene møter skolen med ulike erfaringer, forkunnskaper, holdninger og behov. Skolen må gi alle elever likeverdige muligheter til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger.

24. Foreldremøte

Mål: Gi informasjon som skal trygga og bistå foreldre til å førebu og trygge barna sine på overgangen og skulestart.

- ✓ På møtet vil det verta gitt informasjon i samband med skulestart.
- ✓ Den enkelte eining lagar saksliste og sender ut til foreldre i forkant av møtet.

Utdanningsdirektoratet
Det vil vera av betydning at foreldre møter barnehagen og skulen med ei positiv innstilling og er godt informert om overgangen.

25. Skulestartar besøkjer skulen saman med føresette

Mål: skapa ei felles oppleveling for barn og føresette i møte med skulen som gir positive forventningar til skulestart og bidra til tryggleik i forkant av og i samband med skulestart.

- ✓ Skulen gjennomfører besøksdag for barn med føresette i mai/juni.
- ✓ På denne besøksdagen får skulestartarane møta dei andre dei skal gå i klasse med samt læraren sin. Dei får vera i klasserommet di skal ha når dei byrjar på skulen. Foreldre får møta andre foreldre som kan gjera at de verte lettare å t.d. invitere elevar med heim etter skulestart eller ta kontakt om det skulle vera noko anna.
- ✓ Denne blir evt ein del av skuleklubb og m då skrivast om.
- ✓ Skriv mal på denne saman med rektarar.
- ✓ NB: Denne aktiviteten er for dei som ikkje er med i piloten med Salamanderklubben.

Utdanningsdirektoratet
Å oppleve sammenheng mellom barnehagen og skolen gir trygghet i en ny hverdag, bidrar til tro på egne krefter i møte med andre barn, læringsmiljøet, lærerne og læringsarbeidet i skolen. I et samfunnsperspektiv er samarbeid mellom barnehage og skole nødvendig for å sikre gode læringsresultater og sosial utjevning.

26. Utforma midlertidige vedtak for barn med nedsett funksjonsevne/vedvarande spesialpedagogiske behov

Mål: Sikra skulestart til barn med særskilte behov som treng tilrettelagt opplæringstilbod ved skulestart.

- ✓ Rektor kan fatta eit midlertidig vedtak ved behov, både før og etter skulestart.
- ✓ Midlertidige vedtak kan utformast på den sakkyndige vurderinga som ligg frå barnehagen, men vedtaka skal ha ein avgrensa tidsperiode medan ny oppmelding, utredning og utforming av sakkyndig frå PPT føregår.

Opplæringslova § 5-1
Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett på spesialundervisning.

27. Fyrste skuledag

Mål: 1.klassingane og føresette opplev ein god start på skulegangen.

- ✓ Fyrste skuledag er ein stor dag for barna som skal byrja på skulen, deira føresette, men og for skulane som skal ta godt i mot dei nye fyrsteklassingane.
- ✓ Fyrste skuledag skal føresette vera med 1.klassingane sine på skulen.
- ✓ Rektor og evt inspektør og lærar møtar 1.klassingane med føresette i skulegarden, kor flagget er heist til topps.
- ✓ Rektor ynskjer velkommen før 1.klassingane blir ropt opp med namn. Rektor og lærar handhelsar på alle 1.klassingane før dei går inn i klasserommet.
- ✓ Føresette kan vera med så lenge dei vil, men dei fleste går når elevane har fyrste matpause.

Utdanningsdirektoratet
En god sammenheng mellom barnehage og skole skal ivareta barnets behov for trygghet i en overgangsprosess, og bidra til at opplæringen tilpasses det enkelte barnet allerede fra første skoledag.

28. Nettverk overgang barnehage-skule og SFO

Mål: Skapa samanheng mellom dei ulike institusjonane og få til eit godt tverrfagleg samarbeid, med felles kompetanseheving, slik at me kan bygga gode lag rundt barna.

- ✓ Det er grunnleggande for eit godt samarbeid at barnehage, skule og SFO har kunnskap om kvarandre sine arenaer.
- ✓ Nettverket skal vera ein arena for forventningsavklaring, informasjonsutveksling og kompetanseutvikling.
- ✓ Nettverket vil ha fire samlingar i året og er organisert etter [dialogmodell til Torbjørn Lund](#).

Veileder Kunnskapsdepartementet
Veilederen anbefaler at lærere i barnehage og skole har felles møteplasser for forventningsavklaringer, kompetanseutvikling og felles planlegging. Mål og progresjon for fagområdene i rammeplanen og for skolens fag bygger på hverandre, og arbeidet består i å sikre godt samsvar mellom plan og praksis.

29. Helsejukepleiar kallar inn til 6 års kontroll

Mål: Fremja ein best mogeleg helsemessig utvikling hos barna. Styrka elevens mestrinsevne og sosiale dugleikar.

Gje tilbod om kontakt, hjelp og rettleiing i helseespørsmål på eit tidleg tidspunkt.

- ✓ Tema for kontrollen er helse og legeundersøking, skulestart og skuleveg.
- ✓ På denne kontrollen vil ein og få høve til å fanga og fylgja opp barn som har behov for ekstra oppfølging vidare.
- ✓ Helsesjukepleiar frå skulehelsetenesta tek kontakt med føresette og kallar deretter inn til 6 års kontroll på skulen. Det er valfritt om foreldre vil vera med.
- ✓ Om føresette ikkje er med på kontrollen, tek helsesjukepleiar kontakt med føresette for å ha ein dialog kring korleis det gjekk på kontrollen.
- ✓ I etterkant av kontrollen på skulen blir barnet kalla inn til legeundersøking saman med føresette på helsestasjonen.

Overordna del av rammeplanen
Temaet [livsmestring] skal bidra til at elevene lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.

30. Samskaping på systemnivå med PPT – med leiing og 1.klasseteam etter avtale

Mål: *PPT deltek med kompetanseutvikling og rettleiing til lærarar på system- og individnivå.*

- ✓ Lærar har ansvar for å ta kontakt med PPT om dei har behov for observasjon og samskaping på systemnivå.
- ✓ Om det er behov for å drøfta særlege behov til eit enkeltbarn skal foreldre vera informert og det skal det føreliggja ein oppmelding til PPT.

Opplæringslova §5-6
Tenesta skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov.

31. Helsesjukepleiar blir kjent med 1.klasse

Mål: *Fremja ein best mogeleg helsemessig utvikling hos barna. Styrka elevens mestrinsevne og sosiale dugleikar. Gje tilbod om kontakt, hjelp og rettleiing i helseespørsmål på eit tidleg tidspunkt.*

- ✓ Tidleg innsats og førebyggjande arbeid står sentralt i overgangen. Om dei vaksne samarbeider om barna si utvikling på barna sine premissar og med det einskilde barnet i sentrum vil ein kunne redusera psykososiale vanskar og minska stressbelastningar til barnet.
- ✓ Etter oppstart i 1.klasse kjem helsesjukepleiar på besøk i klasserommet for å vera kjend med elevane. Samtalar om søvn, mat, vene og psykologisk fyrstehjelp står sentralt. Desse temaene er og i fokus når helsesjukepleiar deltek på foreldremøte.
- ✓ Helsesjukepleiar er innom klassen med jamne mellomrom gjennom skuleåret.

Opplæringslova § 1-1
Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, duglek og haldningars for å kunne meistre live sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet.

32. Trekantsamtalar – bli-kjent-samtale

Mål: *Møta skal vera relasjonsskapande og legga grunnlag for eit godt samarbeid mellom elev, føresette og foreldre.*

- ✓ Overføringsskjema frå barnehagen kan vera eit fint utgangspunkt for samtalen.
- ✓ I samtalen er det viktig at elev og føresette får koma med sine tankar kring overgang, skulestart og skulekvardagen.
- ✓ Forventningsavklaring mellom heim og skule bør og vera ein del av samtalen.

Utdanningsdirektoratet

Et godt foreldresamarbeid fører til bedre læringsutbytte, bedre selvregulering, bedre trivsel, færre atferdsproblemer, mindre travær, gode relasjoner til medlever og lærere, bedre arbeidsvaner, en mer positiv holdning til skolen, bedre leksevaner og arbeidsinnsats og høyere ambisjoner med hensyn til utdanning.

33. Litteraturkveld på biblioteket

Mål: Bevisstgjera og bidra til gode lesestunder mellom føresette og barn både for å auka lesefrekvensen, men og for å styrke relasjonen.

- ✓ Denne aktiviteten er under utarbeiding.

Gjems, 2016

Gode erfaringer med lesing er av stor betydning for å etablere trygge relasjoner mellom barn og voksen, og for å støtte barn i å oppleve lesing som en trivelig aktivitet de vil oppsøke igjen og igjen.

